

รายงานสรุปผลการประชุมหารือครั้งที่ 3

การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม

วันศุกร์ที่ 13 กรกฎาคม 2550 เวลา 9.30-16.00 น.

ห้องประชุมบุญเกื้อกิงแก้ว อาคารนรินทร์กรุณา

สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ทุ่งสีกัน ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

จัดโดย องค์การแพช (PATH) ร่วมกับ

มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.)

กำหนดการประชุมหารือ ครั้งที่ 3
เรื่อง “การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องเมื่อไม่พร้อม”
วันที่ 13 กรกฎาคม 2550 เวลา 9.30 - 16.00 น.

ห้องประชุมบุญเกื้อกิงแก้ว อาคารนรินทร์กรรณา สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรีฯ กรุงเทพมหานคร

ภาคเช้า

- 09.30 – 09.45 น. ชี้แจงและแนะนำตัว
- 09.45 – 10.00 น. สรุปสาระสำคัญของการประชุมหารือครั้งที่ 2
โดย คุณณัฐยา บุญภักดี มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง
- 10.00 – 10.30 น. บรรยายพิเศษ “ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ...”
โดย คุณนงลักษณ์ บุญไทย กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย
- 10.30 – 10.45 น. พักรับเครื่องดื่มและอาหารว่าง
- 10.45 – 12.00 น. หารือเรื่องการจัดเวทีวิชาการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อสร้างความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาการท้องเมื่อไม่พร้อมและการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (เป็นประเด็นต่อเนื่องจากการประชุมหารือครั้งที่ 2)
ดำเนินรายการโดย รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

ภาคบ่าย

- 13.00 – 14.30 น. แลกเปลี่ยนความก้าวหน้าในการทำงานของเครือข่าย (คนละประมาณ 10 นาที)
- 14.30 – 14.45 น. แนะนำ “แผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ”
โดย คุณณัฐยา บุญภักดี มูลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง
- 14.45 – 15.00 น. สรุปการประชุม
- 15.00 – 16.00 น. เยี่ยมชมการทำงานของศูนย์กนิษฐนารี-ศูนย์ให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบความรุนแรงแบบครบวงจร

การบรรยายพิเศษ “ความเป็นมาและสถานะของร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์”

โดย คุณนงลักษณ์ บุญไทย กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย

คุณนงลักษณ์ฯ ได้เล่าถึงความเป็นมาของร่างพ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์ ว่าเริ่มขึ้นในปี 2544 โดย พ.ญ. พรพิศ พัฒนกุลเลิศ ซึ่งขณะนั้นเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มองเห็นความสำคัญของสุขภาพผู้หญิงแบบองค์รวมที่ครอบคลุมอนามัยการเจริญพันธุ์ทุกช่วงวัย และได้ร่วมกับคณะกรรมการสาธารณสุข ร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์ขึ้น จากนั้น นำร่าง พ.ร.บ. รับฟังความเห็นจากภาคประชาสังคม แต่ก็ชะงักไปเมื่อเกิดสถานการณ์ไม่มั่นคงทางการเมือง

ในช่วงของรัฐบาลนี้ เป็นโอกาสอันดีที่จะผลักดันร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้อีกครั้ง โดยกองอนามัยการเจริญพันธุ์เป็นเจ้าภาพนำร่าง พ.ร.บ. มารับฟังความคิดเห็นและปรับปรุงอีกครั้ง โดยเชิญคณะทำงานที่ได้ร่าง พ.ร.บ. นี้ตั้งแต่แรกเข้ามาร่วมด้วย ขณะนี้ได้ส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไปแล้วเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2550 แต่ยังไม่ทราบว่า จะได้เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อไร แต่รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขมีท่าทีเชิงบวกต่อ พ.ร.บ. นี้ และเมื่อ 27 มิถุนายน กองอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับมอบหมายให้เตรียมชี้แจงเหตุผล และขั้นตอนต่อ ค.ร.ม. เพื่อให้รับหลักการร่าง พ.ร.บ. นี้

ร่าง พ.ร.บ. นี้มีทั้งหมด 8 หมวด ได้แก่ หมวดทั่วไปที่ว่าด้วยการคຸ່ມครองสิทธิและให้บริการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ ข้อมูลข่าวสารและเพศศึกษา สุขภาพทางเพศ การวางแผนครอบครัว การตั้งครรภ์ และการคลอด ครอบครัวและการเลี้ยงดูบุตร สุขภาพวัยทอง และเทคโนโลยีด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ โดยตัดหมวดที่ว่าด้วยกองทุนออกไป เนื่องจากการมีกองทุนอาจทำให้ พ.ร.บ. นี้ล่าช้า เพราะต้องใช้เวลาในการพิจารณาในส่วนของกองทุนต่างหาก นอกจากนี้ ในหน่วยงานภาครัฐก็ยังมีงบประมาณที่เพียงพอจะใช้ในการทำงานอยู่บ้างแล้ว กองทุนจึงอาจจะไม่จำเป็นมากนัก ในส่วนของภาคประชาสังคม สามารถผลักดันให้พรบ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์เป็นที่สนใจของสังคม และมีบทบาทผลักดันให้พิจารณาไปอย่างรวดเร็ว โดยช่วยทำความเข้าใจกับสังคมและสื่อว่า พ.ร.บ. นี้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างไร

ระดมความเห็น

ที่ประชุมได้ระดมความเห็นเพื่อหาแนวทางการทำงานระยะใกล้ใน 2 ประเด็น ได้แก่ การผลักดันร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์ และการการสร้างความเข้าใจกับตำรวจต่อสถานการณ์ปัญหาการท้องเมื่อไม่พร้อมและการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย

1. จะผลักดันร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์อย่างไร?

ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นต่อการผลักดันร่าง พ.ร.บ. คຸ່ມครองอนามัยการเจริญพันธุ์ว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ เนื่องจากหากไม่สามารถผลักดันให้ผ่านการพิจารณาของรัฐบาลชุดนี้ เพื่อ

นำเข้าสู่การพิจารณาของ สนช.ให้ตราเป็นกฎหมายได้ จะใช้เวลาอีกนาน เพราะปัจจุบันมีเพียงสภาเดียวจึงสามารถผลักดันกฎหมายต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

ที่ประชุมมีความเห็นให้มีการทำงานต่อไปนี้

1. เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ พ.ร.บ. นี้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ การให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การเผยแพร่ผ่านสื่อของเครือข่าย เช่น จดหมายข่าวของบ้านพักฉุกเฉิน และจดหมายข่าว Sexchange และเว็บไซต์ขององค์การแพช เป็นต้น

2. เข้าพบรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และอธิบดีกรมอนามัย โดยประสานผ่านกรมอนามัย เพื่อสนับสนุนการเสนอร่าง พ.ร.บ. ของกรมอนามัย ซึ่งต้องเตรียมเอกสาร/ข้อมูลต่างๆ ให้พร้อม. และสื่อมวลชนในการเข้าพบรัฐมนตรี ควรนัดนักข่าวประจำกระทรวงสาธารณสุขไปทำข่าว สามารถแฟกซ์การเชิญนักข่าวไปที่ห้องนักข่าว ตึกสำนักปลัดได้โดยตรง

3. จัดเสวนาวงเล็กเพื่อทำความเข้าใจร่าง พ.ร.บ. คู่สมรสอนามัยการเจริญพันธุ์ในกลุ่มเครือข่าย และจัดแถลงข่าวว่าเครือข่ายผู้หญิงสนับสนุน พ.ร.บ. นี้

4. จัดประชุมกึ่งวิชาการ โดย สคส. จะรับผิดชอบในการออกแบบว่าจะจัดเวทีลักษณะใด และวิเคราะห์ข้อดีของการมีกฎหมายนี้เพื่อทำ fact sheet เผยแพร่

5. จัดสัมมนาเกี่ยวกับพ.ร.บ. อนามัยการเจริญพันธุ์ร่วมกับกรมการสาธารณสุข ซึ่งอ. กฤตยา ได้ประสานกับประธานกรรมาธิการฯ (น.พ. อำพล) แล้ว และประธานตอบรับว่ายินดีร่วมจัด โดยกำหนดจัดสัมมนาประมาณเดือนสิงหาคม

6. ในกรณีที่ร่าง พ.ร.บ. นี้เข้าสู่การพิจารณาของสนช. และมีการตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ควรผลักดันให้มีการตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพผู้หญิงเข้าไปอยู่ในคณะกรรมการชุดนี้ด้วย เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในประเด็นที่สามารถกำหนดสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมอนามัยเจริญพันธุ์จริงๆ

2. การสร้างความเข้าใจกับตำรวจต่อสถานการณ์ปัญหาการท้องเมื่อไม่พร้อมและการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ที่ประชุมได้หยิบยกประเด็นต่อเนื่องจากการประชุมหารือครั้งที่ 2 เกี่ยวกับสถานการณ์กวาดจับคลินิกทำแท้ง ซึ่งทำให้ผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อมมีทางเลือกน้อยลง และเสี่ยงกับความไม่ปลอดภัยมากขึ้น ในการประชุมครั้งที่ 3 นี้ ที่ประชุม มีข้อสรุปดังนี้

1. เข้าพบพล.ต.อ. วรงค์ มณีรินทร์ รองผู้บัญชาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา กฎข้อบังคับแพทยสภา และรับฟังความเห็นของพล.ต.อ. วรงค์ ก่อนจะตัดสินใจว่าจะจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องร่วมกันหรือไม่ ในลักษณะใด

2. อ.กฤตยาได้ประสานการเข้าพบแล้ว โดยกำหนดจะเข้าพบในวันอังคารที่ 7 สิงหาคม 2550 เวลา 10.00 น. คาดว่าจะใช้เวลาในการพูดคุยประมาณ 1 ชั่วโมง ทางสถาบันวิจัยประชากรและสังคมจะเป็นผู้ออกจดหมายถึงพล.ต.อ. วรงค์ฯ เพื่อขอเข้าพบในนาม “เครือข่ายนักวิชาการและองค์กรเพื่อสุขภาพผู้หญิง” และจะใช้ชื่อนี้ในการทำงานประเด็นท้องไม่พร้อมต่อไป

3. คณะผู้เข้าพบประกอบด้วย

1	ศ.เกียรติคุณแพทย์หญิงเพ็ญศรี พิชัยสนธิ	ประธาน มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง
2	รศ.นายแพทย์รณชัย คงสกนธ์	โรงพยาบาลรามารินทร์
3	รศ. ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล	รองผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
4	คุณเมทินี พงษ์เวช	ผู้อำนวยการ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี
5	คุณธนวดี ทำจิ้น	ผู้อำนวยการ มูลนิธิเพื่อนหญิง
6	คุณทัศนัย ชันตยาภรณ์	องค์กรแพธ (PATH)
7	คุณณัฐยา บุญภักดี	ผู้ประสานงาน มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง
8	คุณสิริพร เขียนประเสริฐ	ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสตรี โรงพยาบาลวชิรพยาบาล
9	คุณวรัญญา พิทักษ์เทพสมบัติ	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
10	พ.ต.ท.หญิง ชุติมา พันธุ์	โรงพยาบาลตำรวจ
11	คุณอรุณี ศรีโต	กลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี

แนะนำแผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ

โดย ณัฐยา บุญภักดี ผู้จัดการแผนงาน สร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ

คุณณัฐยาได้แนะนำความเป็นมาและรายละเอียดของแผนงานสร้างเสริมสุขภาวะทางเพศโดยคร่าวๆ ว่าเริ่มจากการที่กระทรวงสาธารณสุขได้เปิดเผยผลการวิจัยที่พบว่าภาวะโรคอันดับหนึ่งของสังคมไทยคือ เพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ซึ่ง สสส. ในฐานะหน่วยงานให้ทุนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพยังไม่เคยมีแผนงานหรือโครงการที่จะทำงานเพื่อลดความไม่ปลอดภัยในเรื่องเพศมาก่อน จึงได้ชักชวน สสส. ให้เข้ามาเป็นผู้พัฒนาแผนงาน “สร้างเสริมสุขภาวะทางเพศ” ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2548 โดยมีองค์กรภาคี 48 องค์กรเข้ามาร่วมในกระบวนการพัฒนาแผนตั้งแต่ต้น ใช้เวลา 3 เดือน (มกราคม – มีนาคม 2549) ได้รับความอนุเมตเมื่อ

ในการพัฒนาแผนงานฯ เริ่มจากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพบว่า โครงสร้างที่ยังไม่เสมอภาค ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมทำให้ไม่สามารถต่อรองการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยได้ เรื่องของเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจึงไม่ใช่เพียงแค่การแจกถุงยางอนามัย เพราะเรื่องเพศมีความครอบคลุมมิติอื่นๆ ที่

กว้างกว่านั้น เพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยจึงเป็นการไม่ปลอดภัยจากโรค ท้องไม่พร้อม และความรุนแรง ซึ่งผลกระทบจากการท้องไม่พร้อม คือการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย เด็กถูกทอดทิ้ง

ที่ผ่านมามีการทำงานในประเด็นนี้โดยหน่วยงานต่างๆ แต่เป็นการทำแบบต่างคนต่างทำ และไม่ต่อเนื่อง เช่น การป้องกันโรคติดต่อ ใช้วิธีแจกถุงยาง ยาต้าน เผยแพร่ความรู้ ปัญหาท้องไม่พร้อม รัฐมีนโยบายรับเลี้ยง และมีการรณรงค์ตามเทศกาลต่างๆ ให้รักนวลสงวนตัว ส่วนปัญหาความรุนแรง ก็ได้มีการจัดตั้งศูนย์พึ่งได้ และการรณรงค์ในเดือนพฤศจิกายนเพื่อยุติความรุนแรง ดังนั้น จึงต้องมีมุมมองและทิศทางใหม่ในการทำงาน ซึ่งก็คือการเปลี่ยนความคิดว่าเรื่องเพศไม่เท่ากับการมีเพศสัมพันธ์ ไม่ว่าจะมีความเชื่ออะไร ต้องตอบให้ได้ว่าทำให้คนมีความปลอดภัยเรื่องเพศได้หรือไม่ ดังนั้น ความปลอดภัยคือหัวใจสำคัญ

แผนงานสร้างเสริมสุขภาพทางเพศต้องการเห็นคนในประเทศไทยมีสุขภาพทางเพศที่ดีทั้งทางกาย จิต ปัญญา และสังคม แต่คนเราจะมีสุขภาพทางเพศได้ ต้องยอมรับความจริงว่าคนเรามีชีวิตทางเพศแตกต่างกันไปตามความคิด ความเชื่อ การถูกเลี้ยงดูมาแตกต่างกัน แต่สุขภาพทางเพศเป็นสิทธิพื้นฐานของทุกคน ตามนิยามในแผนงานฯ คนที่มีสุขภาพทางเพศ คือ คนที่สามารถแสดงออกทางเพศและตัดสินใจด้วยตนเองโดยอิสระและไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความเคารพต่อวิถีทางเพศที่แตกต่างจากตน มีสัมพันธภาพทางเพศที่ปลอดภัยและมีความพึงพอใจ โดยปราศจากการบังคับ การเลือกปฏิบัติ และความรุนแรง โดยมีความคิดเชิงบวกต่อเรื่องเพศ และสัมพันธภาพทางเพศ

อย่างไรก็ตาม คนแต่ละคนจะมีสุขภาพทางเพศได้ สังคมต้องมีสุขภาพทางเพศด้วย โดยต้องเป็นสังคมที่มีรัฐบาลที่ตระหนักว่าสุขภาพทางเพศเป็นสิทธิพื้นฐานของบุคคลและแสดงความรับผิดชอบที่จะสนับสนุนสุขภาพทางเพศ โดยกำหนดนโยบายและกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิทางเพศของพลเมืองอย่างชัดเจน จัดการศึกษาเรื่องเพศที่เหมาะสมกับวัยและเพศตลอดช่วงอายุ มีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอต่อการให้บริการทางสังคมและสุขภาพ มีการศึกษาวิจัยและระบบเฝ้าระวังที่รอบด้านและเพียงพอให้เกิดการป้องกันปัญหาสุขภาพอย่างเหมาะสม และเป็นสังคมที่เปิดกว้างและให้ความสำคัญแก่สุขภาพทางเพศของสมาชิกในสังคม

เป้าหมายของแผนงานฯ คือ การขับเคลื่อนขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมที่สนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพทางเพศที่ดีทั้งทางกาย จิต ปัญญาและสังคม ส่วนเป้าหมายในระยะ 2 ปีแรก คือการให้ชีวิตด้านเพศที่ปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญของทุกคน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการทำงานไว้ 5 ด้าน ได้แก่ การสร้างและจัดการความรู้ การสื่อสารสาธารณะ สร้างภาคีเครือข่ายยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย และการเชื่อมโยงประชาคมโลก แผนงานนี้มีกลุ่มเป้าหมายอยู่ที่ คนทุกเพศทุกวัยที่อยู่ในสถานการณ์ที่เปราะบางต่อการเสียสุขภาพทางเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชน

แนวทางการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) แผนงานฯ ดำเนินงานเอง เช่น การจัดทำเนื้อหาและผลิตสื่อ และ 2) ภาคีดำเนินงาน โดยการพัฒนาโครงการย่อย และส่งเข้ามายังแผนงานฯ ซึ่งทางแผนงานฯ จะให้คำแนะนำในการปรับโครงการ จากนั้นจึงส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำในการปรับแก้

โครงการ ส่วนการประเมินผลแผนงาน ประกอบด้วย การประเมินผลภายนอก ซึ่งจะมีทีมงาน สสส. มาเป็นผู้ประเมิน ส่วนการประเมินผลภายในจะเน้นการประเมินผลลัพธ์ (outcome evaluation) และการประเมินแบบเสริมพลัง (empowerment evaluation)

เติมข้อมูล/ประสบการณ์จากหน่วยงาน

▪ สหทัยมูลนิธิ

สหทัยมูลนิธิเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาท้องไม่พร้อม และครอบครัวที่รายได้น้อย ไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ โดยเนื่องจากแล้วเป็นการทำงานเชิงรับ ผู้ที่มาใช้บริการส่วนมากผ่านการยุติการตั้งครรภ์ด้วยตนเอง หรือจากคลินิกแล้วแต่ไม่สำเร็จ จึงนำเด็กมาฝากเลี้ยง นอกจากบริการรับเลี้ยงเด็กแล้ว ยังมีบริการนมผงสำหรับแม่ติดเชื้และแม่ที่มีปัญหาสุขภาพ โดยจะให้ความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินจริงๆ มีการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กที่เรียนชั้น ป.1 -6 สำหรับครอบครัวที่รายได้ไม่พอที่จะส่งเสียให้ลูกเรียนได้

ทางมูลนิธิฯ ยังได้จัดโครงการมารดานอกสมรส ซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็นโครงการการตั้งครรภ์ไม่พร้อม เป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้หญิงที่นำลูกมาไว้ที่มูลนิธิฯ สามารถมาเยี่ยมลูกได้เดือนละครั้ง ทางมูลนิธิฯ จะดูแลให้ไม่เกิน 6 เดือน หรือบางรายอาจนานถึง 1 ปี ส่วนแม่บางรายที่ไม่สามารถดูแลลูกได้จริงๆ เช่น ถูกละเมิดทางเพศ มูลนิธิฯ ก็จะมีบริการหาครอบครัวบุญธรรม สำหรับข้อมูลสถิตินั้น ปี 2549 ทางมูลนิธิฯ ให้ความช่วยเหลือผู้หญิง 150 คน ปี 2550 นี้ ให้ความช่วยเหลือในครึ่งปีแรกไปแล้ว 61 คน

▪ โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์

ทางโรงพยาบาลยังอยู่ในขั้นตอนการวางแผนจัดตั้งศูนย์ฟังใจ (OSCC) โดยอยู่ระหว่างการตั้งทีมงานคณะกรรมการยุติการตั้งครรภ์ วางข้อกำหนดร่วมกัน โดยจะเน้นให้บริการกับเคสที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อม จากคดีต่างๆ เช่น ช่มชู้ นอกจากนี้ ได้ประสานกับคลินิกสรรสร้างกำลังใจซึ่งเป็นหน่วยให้คำปรึกษาในโรงพยาบาลด้วย ขณะนี้ ทางโรงพยาบาลได้เริ่มทำการอบรม อสม. ตำบล เพื่อชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ฟังใจ และให้ช่วยประสานส่งต่อเคส

▪ เครือข่ายผู้หญิงติดเชื้

เครือข่ายผู้หญิงติดเชื้นี้เป็นการทำงานต่อเนื่องจากกลุ่มพลังชีวิตที่ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของผู้หญิงติดเชื้ ตั้งแต่ปี 2542 ซึ่งเรียกกันว่าโครงการเสียงและทางเลือกของผู้หญิง (โครงการ Voice) ต่อมาได้ศึกษาว่าผู้หญิงมีปัญหาอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิอย่างไร ศึกษาความรุนแรงในครอบครัว และมีการอบรมเกี่ยวกับอนามัยเจริญพันธุ์ให้กับผู้หญิงในภาคอีสาน เหนือ ใต้ และกรุงเทพฯ ส่วนโครงการในระยะที่ 3 เป็นการศึกษาสถานการณ์ปัญหาของผู้หญิงติดเชื้ในแต่ละพื้นที่ เช่น ภาคเหนือ มีปัญหาเทคนิคการใส่ถุงยางอนามัย ภาคอีสาน มีปัญหาการบอกผลเลือดกับลูก ส่วนภาคตะวันออก ก็มีประเด็นเรื่องการต่อรอง

เรื่องการใช้ถุงยางกับคู และใช้อย่างไรให้มีความสุข นำไปสู่การพัฒนาแนวทางที่ผู้หญิงติดเชื่อจะสามารถนำกลับไปใช้ได้

ขณะนี้โครงการเสียงและทางเลือกของผู้หญิง เป็นการดำเนินงานระยะที่ 3 โดยจะสรุปประเด็นปัญหาที่ยังมีอยู่ วางแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น ปัญหาการบอกผลเลือดกับคู โดยที่ผู้หญิงไม่มีความพร้อมทางโครงการจึงทำหลักสูตรเพื่อเตรียมแนวทางให้เพื่อน ซึ่งแนวทางนี้ไม่ได้บังคับว่าต้องบอกผลเลือดเพียงแต่มีแนวทางว่าเมื่อรู้ผลเลือดแล้ว จะทำอย่างไร นอกจากนี้ จากการศึกษาพบว่าในกลุ่มผู้ติดเชื่อมีความเชื่อผิดๆ ว่า การหลังข้างนอก ลดการติดเชื่อได้ ทางโครงการจึงจัดทำหลักสูตรเช็กส์สรรษา ซึ่งเป็นการรวบรวมประสบการณ์จากการทำโครงการระยะที่ 1 และ 2 โดยพบปัญหาว่าเมื่อถึงคราวที่ต้องใช้ถุงยางผู้หญิงกลับไม่สามารถทำได้ เพราะผู้หญิงไม่ถูกสอนให้พูดเรื่องเพศและคิดว่าผู้ชายต้องเป็นผู้นำ โครงการเช็กส์สรรษา จึงเป็นการชวนแกนนำที่สนใจมาทำงานร่วมกัน มีทั้งแกนนำผู้หญิงและผู้ชาย มาร่วมกันเรียนรู้เรื่องเพศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้หญิงและชายว่าจะมีเพศสัมพันธ์อย่างไรให้ปลอดภัยและมีความสุข เป็นการนำบริบทชีวิตและมุมมองของผู้หญิงติดเชื่อทั้งผู้หญิงและผู้ชายเป็นตัวตั้ง ซึ่งต่างจากที่เคยทำกันมาที่มักจะเน้นข้อมูล แต่ขาดการคำนึงถึงบริบทชีวิตของคนแต่ละคน ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ได้ถูกต้อง

นอกจากนี้ เครือข่ายผู้หญิงติดเชื่อยังทำงานในประเด็นสุขภาพในมิติต่างๆ ด้วย เช่น รวบรวมสถานการณ์ของผู้ติดเชื่อและสะท้อนให้ภาครัฐได้รับรู้เพื่อจะได้กำหนดนโยบายรองรับได้อย่างเหมาะสม ส่วนสถานการณ์ขณะนี้ ผู้ติดเชื่อมักถูกตั้งคำถามบ่อยๆ ว่าเป็นผู้ติดเชื่อทำไมต้องคุยเรื่องเพศ และยังถูกมองว่าติดเชื่อแล้วยังอยากมีลูก ท้องซ้ำซาก ซึ่งหากได้ศึกษาบริบทชีวิตของผู้หญิงติดเชื่อแต่ละคนแล้วก็จะพบแง่มุมต่างๆ เช่น บางคนไม่ได้บอกผลเลือดกับสามีหรือครอบครัวสามี เมื่อสามีต้องการมีลูก จึงไม่รู้จะปฏิเสธอย่างไร การท้องในกลุ่มผู้หญิงติดเชื่อ ส่วนใหญ่จะเป็นการท้องที่ไม่พร้อม ในประเด็นนี้ หากผู้หญิงสามารถวางแผนในเรื่องเพศได้ ก็จะลดความไม่ปลอดภัยได้ ที่ผ่านมากการตัดสินใจคุมกำเนิดไม่ได้อยู่ที่ผู้หญิง การทำงานของเครือข่ายฯ จึงเน้นให้ผู้หญิงเข้าใจตัวเอง ควบคุมสถานการณ์ชีวิตตัวเองได้ และมีการเตรียมพร้อม

▪ โรงเรียนสีกันวัฒนาหน่ออุปถัมภ์

โรงเรียนสีกันเป็นโรงเรียนในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ เริ่มสอนเพศศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมต้น โดยสอนการใช้ถุงยางอนามัย แต่เจอปัญหาว่าเด็กไม่ใช้ทั้งๆ ที่ได้รับการสอนแล้ว จึงยังคงพบปัญหาท้องไม่พร้อม โดยส่วนใหญ่ ปัญหามักเกิดในช่วงปิดเทอม เมื่อเปิดเทอมมาจะพบว่ามีเด็กที่ท้องไม่พร้อมอายุครรภ์ประมาณ 4-5 เดือน ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่เรียนชั้นมัธยมปลาย นอกจากนี้ พบว่าเด็กผู้หญิงบางคนไม่รู้ตัวว่าท้อง

หากจะประเมินสถานการณ์ท้องไม่พร้อมหลังจากที่มีการสอนเพศศึกษา ก็พบว่าปัญหานี้ไม่ได้ลดลง ซึ่งเป็นไปได้ว่าเด็กไม่ได้มีชีวิตอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น เด็กยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ ด้วย เช่น

สื่อ นอกจากนี้ เด็กมักจะมีพฤติกรรมเลียนแบบกัน เช่น มีแฟนเป็นคู่ ขณะนี้ โรงเรียนจึงมีนโยบายติดตามพฤติกรรมของเด็กที่เป็นแฟนกัน อย่างไรก็ตาม คงไม่สามารถแก้ปัญหานี้ได้ ถ้ามีครูเพียงไม่กี่คนในโรงเรียนที่สามารถกล่าวพูดกล่าวคุยเรื่องเพศกับเด็ก และครูแต่ละคนก็สอนแตกต่างกันไป บางคนเน้นการสอนไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ บางคนสอนในหลากหลายแง่มุม ตั้งแต่การคบหากับเพื่อนชาย การจับมือถือแขน การสัมผัส เป็นต้น

▪ โครงการก้าวอย่างเข้าใจ

ขณะนี้ทางโครงการฯ กำลังพัฒนาหลักสูตรเพศศึกษาสำหรับชั้นมัธยม 4-6 จากการโครงการสอนเพศศึกษาในโรงเรียน พบว่ายังคงมีความยากลำบากในการทำงาน เพราะแม้แต่เด็กแกนนำในโครงการก้าวอย่างฯ เองก็ยังมีปัญหาใช้ยาคุมกำเนิดไม่เป็น เกิดปัญหาท้องไม่พร้อม เมื่อไปทำแท้งก็เกิดอาการเจ็บท้อง

▪ สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย (สวท.)

ทางสมาคมวางแผนครอบครัวฯ มีโครงการทั้งเชิงรุกและรับ เน้นการให้ข้อมูล สวท. ได้จุดประกายเรื่องเพศศึกษามานานแล้ว จนกระทั่งมีคู่มือการสอนเพศศึกษา สำหรับเด็กแต่ละกลุ่ม ส่วนปัญหาเรื่องท้องไม่พร้อมนั้น ทาง สวท. พบปัญหาเช่นเดียวกับโรงเรียนต่างๆ คือ มีเด็กมาขอรับบริการจำนวนมากในช่วงเปิดเทอม ส่วนมากอายุครรภ์ประมาณ 3-4 เดือน และผู้ที่พามาปรึกษามักเป็นครูพลศึกษา เพราะเด็กส่วนมากจะสนิทกับครูพลศึกษามากกว่าครูแนะแนว นอกจากนี้ จากประสบการณ์การให้บริการ พบว่าเด็กที่ท้องไม่พร้อมสามารถเข้าถึงยาและสิ่งชื้อยา cytotec และ RU486 ทางอินเทอร์เน็ตมาใช้เอง ซึ่งส่งผลให้มดลูกอักเสบ ต้องตัดมดลูก และรังไข่ ในส่วนของบริการยุติการตั้งครรภ์นั้น ทางสวท. จะให้บริการในกรณีที่อายุครรภ์ไม่เกิน 10 สัปดาห์ และถ้าเด็กอายุต่ำกว่า 17 ปี ต้องให้พ่อแม่รับรองการยุติการตั้งครรภ์นั้นด้วย

▪ องค์การแพธ

องค์การแพธกับสคส. เห็นว่าการทำงานประเด็นท้องไม่พร้อมควรทำในทุกแง่มุม จึงได้พัฒนารูปแบบทางเลือกและบริการสำหรับผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม โดยจะทำโครงการนำร่องในจังหวัดสมุทรปราการ ก่อน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์การแพธ สคส. และสสจ. สมุทรปราการ ส่วนรูปแบบการทำงานเป็นการชวนเครือข่ายมาลงทำงานร่วมกัน ช่วยกันวิเคราะห์สถานการณ์ พัฒนาแผนงานและกิจกรรมพัฒนาการทำงานกับเครือข่าย พัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายให้บริการการปรึกษาเพื่อทางเลือกเมื่อท้องไม่พร้อม พัฒนาความรู้เรื่องเพศศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างประเทศ (เวียดนาม) และพัฒนาบริการที่เป็นมิตร

▪ บ้านพักฉุกเฉิน

สำหรับบ้านพักฉุกเฉิน สถานการณ์ตอนนี้พบว่า มีผู้หญิงท้องไม่พร้อมโทรศัพท์เข้ามาขอความช่วยเหลือจำนวนมาก มีทุกอายุครรภ์ ส่วนใหญ่เป็นเด็กต่างจังหวัด แจ้งความจำนงว่าต้องการทำแท้ง ไม่ต้องการมาอยู่บ้านพักฉุกเฉิน

แจ้งข่าวจากเครือข่าย

1. การเสวนาเรื่อง “ละครกับหญิงไทย ก้าวไกลไปพร้อมกัน”

คุณสุเพ็ญศรี แจ้งว่าขณะนี้คนทำงานสื่อได้ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการจัดเรตติ้ง ซึ่งเครือข่ายสื่อเพื่อเด็ก เครือข่ายแรงงานหญิง และมูลนิธิเพื่อนหญิงได้ร่วมกันจัดเสวนาในประเด็นนี้ในวันที่ 25 กรกฎาคม เวลา 09.00-12.00 น. ที่อาคารสภาคริสตจักรในประเทศไทย สะพานหัวช้าง ราชเทวี จึงขอเชิญชวนองค์กรผู้หญิงไปสะท้อนความเห็นในการเสวนาดังกล่าวด้วย

2. การรับสมัครคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

อ. กฤตยา แจ้งว่าขณะนี้กำลังมีการรับสมัครคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ตามพ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ 2550 ซึ่งจะมีการเลือกผู้แทนองค์กรภาคเอกชนจากเขตต่างๆ 13 เขต ให้ได้เขตละ 1 คน ที่ผ่าน มาพบว่าในคณะกรรมการต่างๆ มีกลุ่มผลประโยชน์ทางการค้าจำนวนมากสมัครเข้าไปเป็นคณะกรรมการ เพื่อแทรกแซงนโยบายและดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง คนทำงานประเด็นผู้หญิง และสุขภาพผู้หญิงจึงควรสมัครกันเข้าไปมากๆ เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายและแนวทางต่างๆ ที่สนองตอบปัญหาและความต้องการของผู้หญิงอย่างแท้จริง

การประชุมปรึกษาหารือครั้งที่ 4

ที่ประชุมมีความเห็นให้จัดการประชุมปรึกษาหารือครั้งที่ 4 ขึ้นในวันศุกร์ที่ 24 สิงหาคม 2550 ที่กระทรวงสาธารณสุข โดยองค์การแพชจะประสานห้องประชุมกับคุณนงลักษณ์ ส่วนหัวข้อการพูดคุยได้กำหนดประเด็นการคุมกำเนิด ซึ่งหมายรวมถึงการเข้าถึงบริการ การประกันสังคม และวิธีการคุมกำเนิด และประเด็นมาตรการเชิงรุกเพื่อป้องกันการท้องไม่พร้อม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมหารือ

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน
1	รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ต.ศาลายา พุทธมณฑล นครปฐม 73170 โทรศัพท์ 02-441-0201 ต่อ 218 โทรสาร 02-441-9333 Email: prkac@mahidol.ac.th
2	คุณนงลักษณ์ บุญไทย	กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 02-590-4265 โทรสาร 02-590-4163 Email: nonglukb@health.moph.go.th
3	คุณกรวิณฑ์ วรสุข	สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี 501/1 บ้านพักฉุกเฉิน ถ.เดชะตุงคะ ทุ่งสีกัน ดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 02-929-2222 ต่อ 305 โทรสาร 02-566-2707 Email: tuyeh@hotmail.com
4	คุณศิรินทีพย์ นิ่มแสง	
5	คุณทัศนัย ชันตยาภรณ์	องค์การแพธ (PATH) 37/1 ซอยเพชรบุรี 15 ถ.เพชรบุรี พญาไท กรุงเทพฯ 10400 โทรศัพท์ 02-653-7563-5 ต่อ 127 โทรสาร 02-653-7568 Email: tkantaya@path.org
6	คุณศิวานถ แยียงสว่าง	โทรศัพท์ 02-653-7563-5 ต่อ 103 มือถือ 089-124-2415 Email: syiangs@path.org
7	คุณสิริพร เขียนประเสริฐ	ศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรี โรงพยาบาลวชิรพยาบาล 681 ถ.สามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์/โทรสาร 02-241-4517 Email: banana_dome@yahoo.com
8	คุณนิยะดา ตั้งเพียร	โทรศัพท์ 02-244-3277 Email: mok_jung@hotmail.com
9	คุณสุชาดา โสตา	โทรศัพท์ 02-244-3277
10	คุณอรรษา วิไลสกุลยง	สำนักพัฒนาระบบสาธารณสุข กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ถ.ติวานนท์ โทรสาร 02-5901634 โทรศัพท์ 02-5901803-4 โทรสาร 02-5901793

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน
11	คุณอรุณี ศรีโต	กลุ่มบูรณาการแรงงานสตรี 101/16 หมู่ 4 ต.บางจาก พระประแดง สมุทรปราการ 10130 โทรศัพท์/ โทรสาร 02-8178187
12	พ.ต.ท.หญิง ชุตินา พันธู	โรงพยาบาลตำรวจ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 02-253-0121 โทรสาร 02-652-5317 Email: phanthu@hotmail.com
13	คุณวรัญญา พิทักษ์เทพสมบัติ	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย 8 ซอยวิภาวดี 44 ลาดยาว ถ.วิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-9412320, 02-9412334 โทรสาร 02-9412338 Email: clinic@ppat.or.th
14	คุณสุเพ็ญศรี พึ่งโคกสูง	มูลนิธิเพื่อนหญิง 386/61-62 ซ.รัชดาภิเษก 44 ถ.รัชดาภิเษก ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 02-513-1001 / โทรสาร 02-513-1929 Email: contact@friendsofwomen.net
15	คุณอารีรักษ์ อวบอิม	มูลนิธิรักษ์ไทย 998 ม.1 ถ.ชลประทาน ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด 63000 โทรศัพท์/โทรสาร 039-525293 Email: areeraku @ yahoo.com
16	คุณอภิไชย ไม้อักริ	ศูนย์ประสานงานเครือข่ายผู้หญิงติดเชื้อ 801/21 ซ.งามวงศ์วาน 27 ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 081-6339597 Email: chaitharae@yahoo.com
17	คุณรัตนา ยอดนารี	โรงเรียนสีกันวัฒนาหันทออุปถัมภ์ 567 ถ.สรงประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพฯ 10210 โทรศัพท์ 081-9187803
18	คุณสรินทร สาระโกศล	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน 6 ซ.สุขุมวิท 12 ถ.สุขุมวิท คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 02-229-4611 โทรสาร 02-229-4632
19	คุณสมรรถธรรม สุขนิรันดร์	
20	คุณสุวรรณา ยางศรี	สหทัยมูลนิธิ 850/33 ถ.สุขุมวิท 71 คลองตัน กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์/โทรสาร 02-3818834-6

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน
21	คุณปิยะธิดา พิเชียรโสภณ	
22	คุณศิริลักษณ์ สุขชัย	สหพันธ์สิงทอไทรอัมส์ ประเทศไทย 7/6 ม.7 หมู่บ้านร่มโพธิ์ 2 ต.เทพารักษ์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270 โทรศัพท์ 02-4276967
23	คุณณัฐยา บุญภักดี	มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.) โทรศัพท์ 02-591-1224-5 ต่อ 14 โทรสาร 02-591-1099 Email: nattaya@whaf.or.th
24	คุณธัญญา ใจดี	โทรศัพท์ 02-591-1224-5 ต่อ 11 Email: thanya@whaf.or.th
25	คุณอารดี ประสมทรัพย์	โทรศัพท์ 02-591-1224-5 ต่อ 13 Email: aradee@whaf.or.th
26	คุณกนกรัตน์ วงศ์ดี	โทรศัพท์ 02-591-1224-5 ต่อ 18 Email: kanokrat@whaf.or.th